

Sygn. akt II AKa 192/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Beata Barylak-Pietrkowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Grabczyńska-Mikocka SSO Bogusław Sędkowski (del.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Iwona Goślińska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marka Woźniaka

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2013 roku sprawy

G. C.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 11 lipca 2013 roku sygn. akt II Ko 94/13

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. Ł. S. 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu przed sądem odwoławczym;

III. Kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKa 192/13

UZASADNIENIE

G. C. złożył w Sądzie Okręgowym w Nowym Sączu wniosek o zasądzenie zadośćuczynienia od Skarbu Państwa w kwocie 200 000 00 zł za niesłuszne skazanie w sprawie Sądu Rejonowego w Nowym Sączu sygn. akt II K 712/04.

Wyrokiem z dnia 11 lipca 2013 roku sygn. akt II Ko 94/13 Sąd Okręgowy w Nowym Sączu powyższy wniosek skazanego oddalił i obciążył kosztami postępowania Skarb Państwa.

Od wskazanego wyroku Sądu Okręgowego apelację złożył obrońca skazanego i w oparciu o art. 438 pkt 1 kpk zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie przepisu art. 5 ust. 5 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. 1993 r. Nr 61 poz. 284 ze zm.), poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji niezasadne oddalenie wniosku

skazanego w przedmiocie zasądzenia od Skarbu Państwa odszkodowania za niesłuszne skazanie, w sytuacji, gdy ww. norma prawna ma charakter normy samo wykonalnej, z której wynika dla każdego Państwa w tym i sądu, nakaz przyznania prawa do odszkodowania dla każdego, kto został pokrzywdzony przez niezgodne z treścią art. 5 ust. 1-4 ww. konwencji skazanie, stanowiąc część krajowego porządku prawnego,

2. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 552 kpk przez niewłaściwą jego wykładnię oraz w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie albowiem ww. przepis stanowi właściwą podstawę prawną do uwzględnienia wszystkich roszczeń wnioskodawcy, oraz nie ma podstaw dla przyjęcia, iż ww. przepis ogranicza odpowiedzialność Skarbu Państwa do szkód i krzywd powstałych tylko w okresie niesłusznego pozbawienia wolności skazanego G. C..

W konkluzji apelacja wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skazanego G. C. kwoty 200 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w postaci niesłusznego skazania wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z dnia 14 lutego 2005 r., sygn. akt II K 712/04 wraz z ustawowymi odsetkami od daty uprawomocnienia się wyroku za niesłuszne skazanie ww. orzeczeniem, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Nadto apelujący wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy skazanego G. C. z urzędu, tj. adw. Ł. S. kosztów postępowania przed Sądem II instancji tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną skazanemu z urzędu, które nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Na rozprawie odwoławczej pełnomocnik wnioskodawcy wywiódł i wniósł jak w pisemnej apelacji. Prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji pełnomocnika i utrzymanie w mocy zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelację uznano za oczywiście bezzasadną, bowiem bez konieczności dogłębnej analizy podniesionych zarzutów stwierdzić należało, że wskazane w niej argumenty były oczywiście nietrafne.

Wbrew zarzutom apelacji nie obraził Sąd Okręgowy prawa materialnego oddalając wniosek. W świetle art. 552 kpk nie ulega wątpliwości, że odszkodowanie i zadośćuczynienie – m.in. w razie wznowienia postępowania i skazania na łagodniejszą karę – przysługuje w przypadku, gdy powstanie szkoda i krzywda wynikające z wykonania względem skazanego kary (lub jej części), której nie powinien być ponieść. Tymczasem – czego przecież autor apelacji nie kwestionuje, a co trafnie ustalił Sąd Okręgowy – G. C. nie odbył ani jednego nawet dnia kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie II K 712/04 Sądu Rejonowego w Nowym Sączu. Nie poniósł zatem szkody i nie doznał krzywdy, które mogłyby wynikać dla niego, gdyby tę karę odbył choćby w części.

Niezasadne było w tej sytuacji odwoływanie się przez autora apelacji do art. 5 ust 5 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, do art. 9 ust. 5 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz do Konstytucji RP czy do cytowanych obszernie orzeczeń Sądu Najwyższego oraz Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, skoro nie ulega wątpliwości, że mowa w nich o sytuacjach poniesienia szkody czy doznania krzywdy w związku z zatrzymaniem, aresztowaniem czy ogólnie – pozbawieniem wolności, które to przecież w niniejszej sprawie nie miały miejsca. Nie miał przy tym racji apelujący wywodząc, że w obowiązującym systemie prawa nie musi wystąpić przesłanka wykonania w całości lub w części kary, aby można było przyjąć, że sam procesowy fakt niesłusznego skazania miał miejsce i odwołując się na poparcie tej tezy do wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23.05.2012 roku w sprawie II AKa 83/2012, w którym – jak wynika choćby tylko ze stwierdzeń apelacji – podkreślono, że „przepis art. 552 § 1 i 4 k.p.k. nie ogranicza odpowiedzialności Skarbu Państwa do szkód i krzywd powstałych tylko w okresie niesłusznego pozbawienia wolności”. Oczywiście jest, że powyższe orzeczenie jest trafne i znajduje oparcie nie tylko w treści przepisu, ale i w ukształtowanych poglądach doktryny oraz w licznych judykatach sądów. Niezasadnie jednak autor apelacji wywiódł z powyższego wniosek, że na gruncie prawa karnego nie musi zostać spełniona przesłanka wykonania w całości lub w części niesłusznie orzeczonej kary. W orzeczeniu tym, jak i zresztą w innych o podobnej treści, akcentowana jest bowiem problematyka związku między niesłusznym pozbawieniem wolności a powstałą szkodą i krzywdą przy podkreśleniu, iż tych ostatnich nie można ograniczać li tylko do czasu

pozbawienia wolności, ale należy uwzględnić przy ich zasądzeniu także okres po wykonaniu niesłusznie orzeczonej kary, o ile wykazany zostanie związek między powstałą w tym czasie szkodą i doznaną krzywdą a pozbawieniem wolności (np. zostanie wykazana niemożność podjęcia pracy w związku z wcześniejszym pozbawieniem wolności itp.).

Przeinaczeniem treści przepisu art. 552 k.p.k. było zatem twierdzenie apelującego, jakoby dla roszczenia odszkodowawczego wystarczający był fakt niesłusznego skazania przy pominięciu przesłanki wykonania kary. Dlatego słusznie postąpił Sąd Okręgowy oddalając wniosek z powodu braku przedmiotowej przesłanki, a to wykonania choćby w części kary orzeczonej wyrokiem w sprawie II K 712/04, trafnie wobec tego nie badając szkody i krzywdy G. C., wyrażających się w przeżyciach opisanych w apelacji.

Nie znajdując zatem podstaw do uwzględnienia zarzutów i wniosków apelacji pełnomocnika wnioskodawcy Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w oparciu o art. 437 § 1 k.p.k., kosztami postępowania obciążając po myśli art. 634 k.p.k. w zw. z art. 554 § 2 k.p.k. Skarb Państwa. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu przed sądem odwoławczym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze.